

[Miljøministeren]

ved vejledning og planlægning. Det er en forudsætning for fredningsarbejdet, at der ved registrering, oversigter m.v. tilvejebringes et samlet grundlag for vurdering og prioritering af fredningsindsatsen.

Det Særlige Bygningssyn er miljøministerens sagkyndige rådgivende organ i bygningsfredningssager. Bygningssynet er sammensat således, at både de antikvariske hensyn, planlægningshensynene og hensynet til ejere og brugere af fredede bygninger tilgodeses. Alle forslag om fredninger skal forelægges Det Særlige Bygningssyn til udtalelse, og en bygning kan kun fredes, hvis Bygningssynet afgiver indstilling herom.

Der er i dag ca. 3.500 fredede bygninger i Danmark, og der fredes ca. 100 bygninger om året.

Ud over de egentlige fredningssager har styrelsen tillige en vejlednings- og rådgivningspligt. Denne pligt er en forudsætning for, at bevaringssigtet i kommuneplanloven, saneringsloven, byggeloven og naturfredningsloven kan realiseres. Det anslås, at der er ca. 200.000 bevaringsværdige huse, og heraf er ca. 21.000 omfattet af bevaringsbestemmelser fastsat i lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklaration.

Der er siden 1979 udarbejdet gennemsnitlig fire bygningsregistrarer om året hver omhandlende ca. 400 ejendomme. De senere års erfaringer på bygningsbevaringsområdet har vist, at de, om jeg så må sige, bløde bygningsbevaringsinteresser kan have svært ved at hamle op med mere kontante økonomiske kræfter.

Spørgsmålet om bygningsbevaringsinteresser opstår ofte så sent i en planlægningsfase, at der hos myndigheder, bygherrer og andre er skabt en berettiget forventning om et projekts gennemførelse. Det er i disse sager utrolig vigtigt, at kommunerne i en tidlig fase, f.eks. forud for planlægning af en nedrivning, er opmærksom på de bevaringsinteresser, der kan være i et område.

Jeg tror ikke, at de konflikter, der har været, er opstået på grund af ond vilje hos de involverede parter. Vi må nok erkende, at bygningsfredning og bygningsbevaring for mange er et noget u håndterligt og diffust begreb. En øget vejledningsvirksomhed er derfor nødvendig for at fremme forståelsen for de kulturværdier, som landets bygninger er udtryk for.

En sådan øget forståelse skal skabes af den centrale bygningsbevarings administration. Jeg har derfor i april måned i år bedt Fredningsstyrelsen om at intensivere samarbejdet med kommunerne.

Som nævnt i den prioriterede handlingsplan for miljøområdet fra maj i år er byernes omdannelse en af de største planlægningsopgaver i de kommende år. Vore byer forandrer sig hele tiden. Det må derfor gennem en fysisk planlægning sikres, at ændringerne sker, så byerne dels kommer til at fungere godt, dels giver gode vilkår for beboerne.

Det er samtidig vigtigt, at de værdifulde karaktertræk, bymiljøer og enkeltstående bygninger, der giver vore byer en identitet, og som afspejler den enkelte bys historie, bevares. Men jeg må også understrege, at vi ikke må ende dér, hvor bygningsbevaringshensyn sætter udvikling og fornyelse i stå.

Byer og bygninger er skabt af og for mennesker, og hensynene til byernes miljø og funktionskravene til vore boliger er helt legitime hensyn, der skal afvejes over for bevaringshensyn. Vi må også have modet til at give plads for nutidens arkitektur, således at vor tid kan sætte sig bevaringsværdige spor i fremtiden, også i vore byer. Det vil være gennem et samspil mellem planlægningslovgivningen og bygningsfredningslovgivningen, at denne afvejning mellem fornyelse og bevaring skal ske.

Fredningsstyrelsen og Planstyrelsen er derfor blevet bedt om inden 1. januar 1987 at udarbejde en redegørelse for, hvorledes virkemidlerne i bygningsfredningsloven og planlovene i højere grad end i dag kan udnyttes for at sikre dette mål.

Jeg vil også nævne, at Planstyrelsen skal gøre status over, hvordan de overordnede mål, bl.a. med hensyn til byfornyelse, nærre-kreative muligheder, erhvervslivets vilkår, trafiksanering og støjhensyn er tilgodeset i den kommunale planlægning.

Finder Planstyrelsen, at denne status giver anledning til initiativer, som kan støtte arbejdet med en forbedring af vore byer, skal styrelsen komme med forslag hertil. På baggrund af denne status vil jeg i sommeren 1987 give en redegørelse til Folketingets miljø- og planlægningsudvalg.

Nu er det jo ikke nok at beslutte sig for at bevare bygninger og bymiljøer. En væsentlig forudsætning for, at dette kan lykkes, er, at